

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНОГО ОФІСУ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ
В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ТА ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЗАПОРІЖЖЯ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ, М. ХАРКІВ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ, М. МАРІУПОЛЬ
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ, М. РИГА, ЛАТВІЯ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЧЕНСТОХОВА, ПОЛЬЩА
КАРЛОВ УНІВЕРСИТЕТ, М. ПРАГА, ЧЕХІЯ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

*Матеріали XVII міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених, аспірантів і студентів*

26-27 листопада 2020 року

Черкаси, ЧДТУ, 2020

УДК 336 (477) (063)

ББК 65.261я431

А 43

Актуальні проблеми фінансової системи України [Електронний ресурс]: матеріали XVII міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів і студентів: Черкаський державний технологічний університет, 26 - 27 листопада 2020 року. Черкаси, 2020. 232 с.

Основною метою конференції є вирішення актуальних проблем та вдосконалення фінансової системи України, грошово-кредитних механізмів регулювання економіки, управління фінансово-економічним потенціалом суб'єктів господарювання, розвитку банківської системи та інших актуальних проблем економічної науки.

Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету: *Григор О.О.* – д.політ.н., доцент, ректор Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Заступник голови: *Демиденко В.В.* – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Члени оргкомітету:

Гончаренко І.Г. – д.н.держ упр., професор, завідувач кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Березіна О.Ю. – к.е.н., професор, професор кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Петкова Л.О. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Манн Р.В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Покатаєва О.В. – д.е.н., професор, проректор Класичного приватного університету, м. Запоріжжя.

Балуєва О.В. – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління, м. Маріуполь.

Лебідь О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м.Харків.

Бережна Л.В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Dorota Jelonek, – PhD, Czestochowa University of Technology, Department of Management (Czestochowa, Poland).

Wadim Strielkowski – Ph.D., associate professor at Charles University, Prague, Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences Charles University in Prague, Prague (Czech Republic), University of Cambridge, Cambridge Judge Business School.

Голова секретаріату: *Шевченко Анна Михайлівна* – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

УДК 332.132

Поліщук А.С. – аспірант кафедри міжнародної економіки та бізнесу

Науковий керівник – д.е.н., проф. Л. О. Петкова

Черкаський державний технологічний університет

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНУ

Методологія економічного дослідження, незалежно від його рівня детальності й масштабів, ґрунтується на застосуванні загальних (філософських), загальнонаукових, специфічних, дисциплінарних і міждисциплінарних методів [1,2]. Усі названі групи методів мають складну структуру і можуть бути основою для формування комплексної методики дослідження розвитку економічного простору регіону, табл. 1.

Таблиця 1

Методи дослідження регулювання урбанізаційних процесів у регіоні*

Методи та принципи		Суть	Спосіб застосування
1		2	3
Загальні (філософські) методи	Руху і розвитку	Дослідження явищ і процесів з позицій динаміки та функціонування	Аналіз формування, динаміки та розвитку економічного простору регіону впродовж визначених часових проміжків; виявлення тенденцій розвитку
	Історизму	Аналіз кожного об'єкта, явища чи процесу як такого, що у розвитку проходить низку етапів (зародження, становлення, функціонування, переходу в інший якісний стан)	Дослідження впливу історико-культурних чинників на формування системи розселення регіону
	Взаємозумовленості й взаємозв'язку	Вивчення взаємозумовленості, особливостей взаємовідношень і взаємозв'язків між явищами та процесами	Розгляд взаємозв'язків перебігу регіональних процесів із економічними, демографічними, соціальними, екологічними й іншими процесами в суспільстві
	Причинності	Аналіз явищ і процесів об'єктивної дійсності	Обґрунтування чинників розвитку економічного простору регіону
	Об'єктивності	Розгляд явищ та процесів з такими, якими вони є в реальності, з усіма їхніми взаємозв'язками, суперечностями й тенденціями розвитку	Характеристика й оцінка рівня розвитку економічного простору регіону, вагомості цього показника та ступеня його впливу на інші суспільні явища і процеси

Загальнонаукові методи	Аналізу, синтезу	Характеристика структури досліджуваних об'єктів і явищ унаслідок розчленування на елементи (аналіз) та поєднання елементів об'єкта чи явища у (синтез)	Дослідження особливостей перебігу процесів розвитку економічного простору регіону
	Порівняння	Виявлення співвідношень між властивостями об'єктів і явищ з метою встановлення подібних та відмінних ознак	Визначення особливостей формування та перебігу процесів розвитку економічного простору унаслідок їхнього порівняння у різних регіонах
	Абстрагування, генералізації	Виокремлення і вивчення головних, найсуттєвіших властивостей об'єкта	Установлення особливостей перебігу процесів розвитку економічного простору на основі найсуттєвіших їхніх компонентів
	Системні	Вивчення об'єкта як складної системи взаємозв'язаних елементів	Аналіз специфіки формування та сучасного стану економічного простору
	Ідеалізації	Створення ідеальних моделей об'єкта чи явища та їхнього порівняння із реальним станом цього об'єкта	Розроблення ідеальних моделей регулювання розвитку економічного простору регіону
Дисциплінарні та міждисциплінарні методи	Статистичні	Вивчення кількісних показників демосоціальних явищ та процесів	Виявлення динаміки та особливостей розвитку міст регіону, здійснення кластерного, регресійного та факторного аналізу
	Соціологічні	Здійснення соціологічних досліджень з метою виявлення особливостей демосоціальних явищ та процесів	Використання й інтерпретація результатів соціологічних досліджень зі застосуванням методів анкетування та експертної оцінки
	Картографічні	Формування картографічних моделей об'єкта й отримання нових відомостей унаслідок їхньої інтерпретації	Розроблення серії карт, що відображають особливості розвитку економічного простору регіону та напрями управління ним
Специфічні методи	Територіально-суспільних систем	Аналіз особливостей структури та функціонування територіальних суспільних систем різних рангів	Дослідження розвитку економічного простору як одного з процесів функціонування територіально-суспільних систем регіонального та локального рівнів

*згруповано за [1-3]

Сучасна економічна теорія має справу з надто складними процесами, тому використовує так званий синергетичний підхід у дослідженнях. Цей підхід:

акцентує на процесах нестійкої рівноваги й нестабільності економічних систем; визнає складність і нелінійність соціально-економічної еволюції; припускає можливість впливу спонтанних змін в економіці на виникнення кризових ситуацій; аналізує множинність, різноспрямованість і різну якість внутрішніх та зовнішніх чинників, котрі можуть впливати на соціально-економічний розвиток; дотримується того, що один і той самий ефект в економічній системі може бути досягнутий під впливом різних імпульсів [2].

На особливу увагу під час аналізу розвитку економічного простору регіону, з нашого погляду, заслуговує використання системного підходу, суть якого полягає у трактуванні досліджуваних об'єктів як складних систем взаємозв'язаних елементів різного ієрархічного рівня. Також цілком обґрунтованим є використання комплексного підходу для розгляду розвитку економічного простору регіону, оскільки за таких умов вивчаються не лише кількісні функціональні залежності, які зумовлюють перебіг такого процесу, а й їх ґрунтовні якісні зміни [1].

Отже, використання перерахованих вище методів та підходів повинні сприяти всебічному дослідженню розвитку економічного простору регіону, а також забезпечувати достовірність отриманих результатів.

Література:

1. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження. Л. : Світ, 2001. 416 с.
2. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: монографія. / З.С. Варналій, А.І. Мокій, О.Ф. Новікова та ін.; Нац. ін-т стратег. досліджень. К.: Знання України, 2005. 498 с.
3. Яцків М.І. Теорія економічного аналізу. Л. : Світ, 1993. 214 с.

УДК 336.1-049.5](477)

Пріхно І.М. – д.е.н., доц., професор кафедри фінансів

Черкаський державний технологічний університет

НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасний стан економічного розвитку в Україні характеризується наявністю стійкої і тривалої фінансово-економічної кризи. Про це свідчить дефіцитність бюджету, від'ємний платіжний баланс, наявність значної кількості збиткових підприємств, зростання цін, низькі доходи громадян і зменшення рівня платоспроможності населення. Масштабність, глибина і тривалість кризових явищ у фінансово-економічному секторі спричинює необхідність пошуку дієвих напрямів зміцнення фінансової безпеки України.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. Питання розвитку фінансової науки

Гончаренко А. С. Теоретичні аспекти поняття «економіка знань»	3
Драгунов Д.М. Фінансове забезпечення сфери охорони здоров'я в умовах глобалізації	6
Ковальчук Н.О. Наукові підходи до визначення поняття «оборотні активи»	8
Макодай Т.С. Становлення та розвиток публічних фінансів в Україні	10

СЕКЦІЯ 2. Проблеми податкової, інвестиційної, бюджетної політики в Україні та шляхи її вдосконалення

Башинська А.В. Проблеми незбалансованості державного бюджету України	15
Дорошенко Я.О. Проблеми фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в Україні	18
Лободіна З. М., Паньків А.Р., Осадчук Ф. Ю. Міжбюджетні трансферти як інструмент бюджетного механізму стійкого інклюзивного зростання держави	21
Лубкей Н.П. Проблеми фінансового забезпечення соціального захисту населення в Україні	24
Одінцов О.М. Вплив податкового навантаження на економічний розвиток вітчизняних сільськогосподарських підприємств	27
Онопрієнко Ю.В. Непряме оподаткування в Україні та шляхи його удосконалення	31
Письменна Т. В. Соціальні ризики у життєдіяльності людини: ефект трансформації	34
Погоріла Ю. В. Транснаціональні корпорації на світовому та українському ринках	38
Поліщук А.С. Методи дослідження економічного простору регіону	42
Пріхно І.М. Напрями зміцнення фінансової безпеки України	44

СЕКЦІЯ 3. Фінансова підтримка розвитку підприємницького сектору в Україні в реаліях сьогодення

Березіна О.Ю. Нефінансова звітність корпорації: сутність та принципи підготовки	49
Гаватюк Л.С. Сучасні проблеми системи управління оборотними активами вітчизняних підприємств та шляхи їх подолання	52
Громакова В.В. Тенденції оподаткування ІТ індустрії	56
Даценко А. О. Ринок лакофарбових матеріалів як частина фінансової системи України в реаліях сьогодення	58
Кеба А.П. Політика управління оборотними активами підприємства	61
Кішінець Д.С. Емісійна та дивідендна політика корпорації	63

Коледіна К.О. Фінансова підтримка інноваційного розвитку промислових підприємств України	66
Крамарчук С.П., Стрижак В.В., Мушинський А.А. Проблеми фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я	68
Настенко О.Р. Проблеми фінансового забезпечення соціальної сфери	72
Осян А.Є. Основні аспекти державної фінансової підтримки малого та середнього підприємництва	76
Пожар Є.П. Фінансова стійкість підприємства в умовах сьогодення	78
Сабліна Н. В. Система збалансованих показників у функціонуванні стратегічного фінансового контролінгу	81
Фенна М.М. Особливості функціонування туристичної галузі України в умовах глобалізації	86
Шептуха О.М. Кредитування сільськогосподарських підприємств: застосування польського досвіду	88

СЕКЦІЯ 4. Фінансові ринки, фінансові посередники

Alekseyenko L., Tulai O. Prudential regulation of insurance activities in the implementation of financial inclusion	91
Алексеєнко М.Д. Фінансові аспекти стабільності банківського сектора України	93
Бережна Д.А. Актуальні питання співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями	95
Кльок О.В. Особливості функціонування ринку цінних паперів України	98
Коломенська А.Р. Джерела та інструменти залучення фінансових ресурсів корпорації	102
Костіна О.Є. Публічні фінанси в Україні: сучасний стан та напрями реформування	104
Кравцова В. В. Тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків	106
Лоцман С.В. Переваги та недоліки зовнішнього фінансування економічних реформ в Україні	108
Осадченко І.О. Оцінка фінансових інструментів RIO TINTO GROUP	110
Фісюк Е.В. Особливості розвитку фінансового ринку України в сучасних умовах	114

СЕКЦІЯ 5. Інновації та сучасні фінансові технології

Березюк-Рибак І. Р. Креативна економіка як драйвер економічного зростання України	118
Гончаренко А. С. Використання глобального інтелектуального капіталу на підприємстві	121
Дудченко Н.В. Переваги та недоліки використання криптовалюти	123
Евдокимов Б. М. Критерии оценки информации в процессе формирования аналитического обеспечения деятельности предприятия	126
Кондратенко Д.В. Шерінг-економіка: нові можливості для страхування	129

Лещенко М.М. Сучасні фінансові технології у міжнародній комерційній діяльності	132
Стефанюк В.М. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності продукції	134
Ярута В. І. Цифровізація фінансових відносин як елемент трансформації економіки	137

СЕКЦІЯ 6. Питання менеджменту і маркетингу у фінансовому секторі

Березін І.С. Сталий розвиток України в умовах глобальної інтеграції	140
Глушко В.С. Особливості державного регулювання конкурентного середовища в Україні	143
Март Р., Слунко М. Budgeting and planning in higher education institutions	146
Мороз Л. О. Ефективність управління публічними фінансами в сучасних економічних умовах	149
Нагорний Д. О. Аналіз фінансової діяльності компанії APPLE	152
Сергієнко О.А. Конкурентне позиціонування регіонів у просторовому розвитку України	156
Худенко М. М. Європейські моделі для удосконалення місцевого самоврядування в Україні	158

СЕКЦІЯ 7. Актуальні питання розвитку банківської системи та забезпечення її фінансової стабільності

Бережна Л.В. Характеристика етапів єдиної процедури наглядових перевірок та оцінки SREP національного банку України	162
Глазков Н.А. Основні обмеження до реалізації Базель III	166
Дядюра В.В. Комерційні банки на валютному ринку України: сутність операцій та механізм їх здійснення	168
Заболотня В.В. Напрями модернізації фінансової системи України	170
Запотічна Р. А. Угода Базель III у контексті забезпечення фінансової стабільності банківської системи України	172
Кваша О.В. Розвиток інформаційної економіки у банківському секторі	174
Лукашук М. В. Банківське інвестиційне кредитування реального сектору економіки України: сучасний стан і можливості розвитку	177
Печкан С.Б. Валютні інтервенції Національного банку України як інструмент монетарної політики	182
Самохіна А. Сучасні виклики банківського кредитування та перспективи його розвитку	186
Сіра Т.С. Аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності банків України	188
Халабова О.О. Аналіз сучасних підходів визначення кредитоспроможності позичальників на прикладі АТ АКБ «Львів»	192
Ярута В.І. Трансформація ролі та значення банківської системи у	195

забезпеченні макророзвитку фінансової стабільності держави

СЕКЦІЯ 9. Страхування в Україні: стан та тенденції розвитку	
Комнацький А.В. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	198
Сторожук Е.Б. Розвиток страхового ринку на регіональному рівні	201
СЕКЦІЯ 10. Трансформація фінансового сектору під впливом світової пандемії COVID-19	
Байрак Н. О. Трансформація світового фінансового сектору під впливом пандемії COVID-19	204
Голубенко Ю.В. Вплив пандемії на функціонування банківської системи України	207
Гончаренко І.Г. Загальні тенденції розвитку страхового ринку в Україні під впливом пандемії	211
Кленікова С.М. Малий та середній бізнес: проблеми та перспективи розвитку під час пандемії COVID-19	213
Куллаб Д.Х. Підтримка бізнесу під час пандемії COVID-19	216
Кульбашина А.Р. Практичні аспекти реагування вітчизняних банків на виклики COVID-19	219
Самчук А.А. Вплив пандемії COVID-19 на кредитну діяльність банків	222
Slaveska C. Pandemic impact on bank lending	225

*XVII міжнародна науково-практична конференція
молодих вчених, аспірантів і студентів
«Актуальні проблеми фінансової системи України»*

Наукове електронне видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

**МАТЕРІАЛИ XVII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ, АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

26-27 листопада 2020 року

В авторській редакції

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 11,62.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002 р.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.

Кафедра фінансів ЧДТУ finance@chdtu.edu.ua